

Requisitoir van de Advocaat-Generaal inzake Louwes/OM

Als we de berichten in de pers moeten geloven, lijkt het, alsof een door de Hoge Raad bevolen "herziening" gelijk staat aan een vrijspraak.

Dat is een evidente misvatting. Herziening geschiedt op grond van een "novum" een nieuw gegeven dus, dat van dusdanig belang is (en waarmee een eerdere rechterlijke instantie geen rekening kon houden), dat de strafzaak a.h.w. opnieuw behandeld dient te worden.

Dit brengt o.a. met zich mee, dat het gehele onderzoek weer "open" is.

Eventuele nieuwe onderzoekshandelingen en de beantwoording van tot dusver onbeantwoorde vragen kunnen weleens een ander licht op de zaak werpen dan men verwacht.

In Delict en Delinkwent van november j.l. stond een artikel van de hand van P.J. Van Koppen over de Deventer zaak. Het ging vooral over de vraag, of de herziening het gevolg was van een werkelijk "novum", of dat het veel meer een herziening betrof, die het Hof Arnhem duidelijk moest maken, dat de gebruikte bewijsmiddelen de toets der kritiek niet konden doorstaan.

Over deze vraag wil ik het thans niet hebben; voor de discussie daarover is dit niet de juiste plaats noch het juiste moment. Lezenswaard is echter in dit verband wel een notitie van 26 februari 2003, gericht aan de Strafkamer van de Hoge Raad en de aanvullende conclusie van de Advocaat-generaal Wortel dd 11 maart 2003.

Ik zal allereerst ingaan op het onderzoek in eerste aanleg en op het arrest van het Gerechtshof te Arnhem, waar verdachte in hoger beroep is veroordeeld tot een gevangenisstraf van twaalf jaren.

Daarna zal ik ingaan op het onderzoek, zoals dat ná de verwijzing door de Hoge Raad naar het Gerechtshof in 's-Hertogenbosch heeft plaatsgevonden.

In dit verband is het nu misschien het juiste moment op te merken dat, als ik ooit aan een zaak ben begonnen met het idee, dat er op zijn minst twijfel was aan de schuld van verdachte, het wel in deze zaak was.

En eigenlijk vond ik, dat er vooral óók onderzoek gedaan moest worden om zoveel mogelijk "ruis" weg te nemen. "Ruis" in de zin van verdenkingen, die ondanks een eventuele vrijspraak toch wellicht zouden blijven bestaan. Ik heb dit ook besproken met de verdediging, die zich geheel hierin kon vinden.

Waarheidsvinding, dáár ging het om. Daar gaat het overigens altijd om in strafzaken.

Het verbaasde mij dan ook, dat de verdáchte het met een nader onderzoek naar allerlei vraagpunten (en wellicht zelfs naar een andere verdachte) helemaal niet eens was. Ik ben meermalen gebeld met het verzoek, toch voorál haast te maken. Ook het Hof kreeg een dergelijk verzoek (fax van 23 november 2003) en tenslotte óók het NFI. Ik wil niet zeggen, dat het onmiddellijk mijn árgwaan wekte, maar vreemd vond ik het wel.

Zowel in eerste aanleg als ook in hoger beroep steunde het bewijs voor het ouderschap van Louwes in feite op drie pijlers:

Het telefoongesprek op de avond van 23 september 1999;
Het aangetroffen mes en de daarmee samenhangende geurproef;
Het motief

Voor wat betreft dit laatste moet mij van het hart, dat dit er toch enigszins met de haren is bijgesleept. In het huis van verdachte wordt aangetroffen: Een advertentie over woningen aan het Lago Maggiore, een folder van vakantiehuizen in Frankrijk en voorts wordt door de getuige Balk gezegd, dat Louwes met hem gesproken had over een huis op Malta (dit laatste in de context van een vraag of Malta wellicht een vriendelijker belastingklimaat kende dan Nederland, wat natuurlijk al gauw het geval is...) Welnu, het thuis aanwezig hebben van een tijdschrift met “droomhuizen” lijkt mij niet op voorhand een motief voor een moord. Wanneer in brede zin gesproken wordt over “geld” als motief, is dat veel plausibeler. Er zijn mensen vermoord om geringere bedragen dan zo’n slordige 4 miljoen gulden.

Het mes is de tweede pijler waarop het bewijs steunde. Ik heb ter zitting van Uw Hof op 8 december j.l. al gezegd, dat ik het mes NIET als bewijsmiddel zal gebruiken. De verbazing hierover, zoals ik die in enkele tijdschriften en kranten verwoord heb gezien, is nogal misplaatst.

Ik meen n.l. –en zal zo dadelijk aangeven waaróm ik dat meen- dat het aangetroffen mes niet voor een geurproef en derhalve niet als bewijsmiddel gebruikt had mogen worden.

Het mes wordt gevonden in de Gibsonstraat. De Officier van Justitie te Zwolle én de Advocaat-generaal te Arnhem gaan in op de stelling van de verdediging (ook Van Koppen refereert daaraan in zijn artikel), dat de vindplaats op het eerste gezicht een onlogische is. Uitgaande van het feit, dat de Zwolseweg die avond was afgesloten en dat verdachte zijn auto mogelijk in een garage in de buurt van de Gibsonstraat heeft moeten parkeren, zou de vindplaats echter niet

zo onlogisch zijn als het lijkt. (ook dáárop valt overigens nog wel wat af te dingen). Deze overweging is echter in het arrest van het Hof Arnhem nergens terug te vinden.

In genoemd arrest op pag. 4: “korte tijd na het vermoedelijke tijdstip van levensberoving en op korte afstand van de woning is in Deventer een mes gevonden en in beslag genomen”.

Het vermoedelijke tijdstip van overlijden wordt gesteld op 23 september na 20.36 uur, doch zeker vóór 24 september.

Het mes is gevonden op 25 september tussen 15.00 en 16.00 uur. De afstand tussen woning en vindplaats is ongeveer 1100 m.; 'n klein kwartiertje lopen (zie aanvullend pv 14 januari 2004)

(N.m.m.: níet “korte tijd na de moord” en nog veel minder “op korte afstand”.)

(Overigens wil ik nog wel het volgende opmerken: in het rapport van het bureau Waivisz, in kranten-artikelen en zelfs in het artikel in Delict en Delinkwent wordt gesteld, dat het mes gevonden is op een bouwplaats, waar hopen zand lagen en het erg modderig was en dat het de dagen na de moord erg veel had geregend. Ergens las ik zelfs, dat de regen “bij bakken” uit de lucht was komen vallen.

Dit nu is onjuist. Het mes werd gevonden bij de ingang van een appartementen-complex (geen bouwplaats, geen zandhopen). De foto's in het dossier zijn duidelijk en het aanvullend pv vermeldt, dat de situatie zoals die op de foto's te zien is, hetzelfde is als op het moment van het vinden van het mes.)

In het dossier bevindt zich een rapport van het KNMI van de dagen na de moord. Het was typisch Nederlands weer. Bewolkt, af en toe een zonnetje en ook af en toe wat lichte regen.

De totale neerslag in drie dagen: 5 mm.)

Het gevonden mes heeft een lemmet met een lengte van ca 18,5 cm. In het sectieverslag staat níets over de diepte van de steekwonden. (Het heeft mij overigens niet weinig verbaasd, dat door de patholoog-anatoom de steekwonden niet zijn gesondeerd.) Pas na een daartoe strekkende vraag van de officier van justitie werd door Dr. Visser meegedeeld, dat de steekwonden alle een diepte hebben van ca. 10 cm. De eerste vraag, die zich dan toch n.m.m. aandient is: hoe is het mogelijk, dat met een mes met een lemmet van deze lengte vijf (!) steekwonden worden toegebracht, die slechts een diepte hebben van 10 cm? Ook dit maakt het op zijn zachtst gezegd wat minder waarschijnlijk, dat het aangetroffen mes het moordwapen is.

(Overigens is tijdens het onderzoek ter zitting van 8 december j.l. door Dr. Visser verklaard, dat de steekwonden misschien wel één of twee cm dieper

zouden kunnen zijn, maar daar blijft het bij. Ik verwijs voorts naar het pv van de zitting van 8 december j.l.)

Tenslotte: de afdruk van (waarschijnlijk) een mes op de blouse.

Zowel in het pv (blz 4), als ook in het requisitoir van de officier van justitie te Zwolle en de advocaat-generaal te Arnhem is te lezen dat de vorm van het aangetroffen mes overeenkomt met de afdruk op de blouse.

De afdruk vertoont echter een bepaalde kromming, terwijl het aangetroffen mes een recht lemmet heeft.

Dit alles (m.n. het tijdstip en de vindplaats van het mes, de diepte van de steekwonden in relatie tot het mes de niet-overeenstemmende afdruk) kan tot geen andere conclusie leiden, dan dat het noodzakelijke verband tussen delict en aangetroffen mes, noodzakelijk namelijk voor het uitvoeren van een geurproef, NIET gelegd kan worden. Wellicht was dat anders geweest (quod non) als er nader onderzoek was verricht, maar dat is achterwege gelaten. (Eén van mijn eerste vragen is overigens geweest, uit te zoeken of het mogelijk is om met een mes zoals aangetroffen tóch een dergelijke afdruk op de blouse te maken)

(Wél is er nog onderzoek gedaan naar mogelijk DNA van het slachtoffer op het aangetroffen mes; echter pas ná de uitgevoerde geurproef. Op het mes –rapport NFI 21 februari 2000- was geen DNA van het slachtoffer aanwezig)

De uitgevoerde geurproef, waarbij de hond Spike tot twee maal toe het mes bij de verdachte Louwes brengt, is overigens geheel volgens de regels der kunst uitgevoerd. Ik verwijs in dat verband naar het proces-verbaal, de verklaringen van de heer De Haas (ook ter zitting van 8 december j.l.) en de verklaringen van mevr. Dr. Schoon, zoals deze zich in het dossier bevinden.

Het telefoongesprek van 23 september om 20.36 uur, dat gevoerd is met de gsm van verdachte en het toestel van het slachtoffer was zonder meer het belangrijkste bewijsmiddel. Hoewel verdachte verklaart, zich op dat moment ergens in de buurt van 't Harde te bevinden, wordt de ID-cell 14501, die zich in Deventer bevindt, aangestraald.

Door deskundigen is betoogd, dat onder bepaalde omstandigheden een g.s.m. wel degelijk een afstand van om en nabij de dertig kilometer kan overbruggen; dit lijkt echter maar zeer sporadisch voor te komen. Het Hof te Arnhem is er dan ook vanuit gegaan, dat verdachte liegt over die avond en dat hij zich wel degelijk in Deventer bevond.

Tenslotte heeft het Hof nog overwogen, dat bepaalde gedragingen van verdachte zodanig vreemd waren, dat zij het bewijs ondersteunen.

Zoals gezegd: het telefoongesprek van de avond van 23 september was het belangrijkste bewijsmiddel, maar het was in feite ook het enige. Het Hof te Arnhem had mijns inziens dan ook niet tot een bewezenverklaring kunnen komen op de voorliggende bewijsmiddelen, ook niet, als het bewijs in samenhang met andere aanwijzingen wordt beschouwd.

Thans dient deze zaak, na de toewijzing van het herzieningsverzoek, bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch.

Inmiddels zijn, in opdracht van Uw Hof (na verzoeken van de verdediging en van mijzelf) nadere onderzoekshandelingen verricht, zijn deskundigen (b.v. op het gebied van de telecommunicatie) benaderd en zijn rapporten uitgebracht. Voorts zijn vragen, die n.m.m. destijds niet of onvoldoende beantwoord waren, door mij voorgelegd aan de politie, teneinde zoveel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen. Tenslotte is ter zitting van 8 december en ook vandaag, een aantal getuigen en deskundigen gehoord.

Op 5 december j.l. kwam het rapport van het NFI m.b.t. het "contact-DNA", waarover zo dadelijk, op 19 januari 2004 ontving ik per fax een rapport, waaruit bleek, dat behalve het reeds genoemde contact-DNA zich méér van dergelijke sporen op de blouse bevonden, maar óók, dat zich in de kraag van de blouse van het slachtoffer een bloedvlek(je) bevond, waarvan het DNA-profiel geheel overeenstemde met dat van verdachte Louwes.

Met name dit laatste, een bloedspoor op de blouse, waarvan het DNA volledig overeenstemt met dat van verdachte, zou mij nu kort en bondig tot de conclusie kunnen brengen, dat hiermee de zaak "rond" is.

Het is immers niet "contact-DNA", waarbij zich nog allerlei vragen kunnen voordoen, nee, het is gewoon "ouderwets" DNA; al sinds jaar en dag bekend en evenzeer al sinds jaar en dag een bijna onaantastbaar bewijsmiddel.

Ik zal echter het gehele dossier bespreken en op allerlei vraagpunten ingaan. Mijn requisitoir is er namelijk tevens op gericht te voorkomen dat er z.g. "open eindjes" blijven, die opnieuw zouden kunnen leiden tot allerlei speculaties en onjuiste interpretaties, zoals dit in het verleden het geval is geweest.

Uw Hof zal, aan de hand van de feiten die ik zal aanreiken, tenslotte de vraag moeten beantwoorden, of al deze feiten voldoende zijn om te komen tot het wettig en overtuigend bewijs, dat verdachte ook werkelijk de dader is, of dat zij

ruimte laten voor twijfel (hoe gering wellicht ook), zodat vrijspraak zal dienen te volgen.

Zoals gezegd, ik had dus mijn twijfels over de schuld van deze verdachte.

Eén gegeven echter, het bewuste telefoongesprek van de avond van 23 september, bleef als het ware als een lastige vlieg rondzoemen. Verder waren er, na lezing van het dossier en van het tactisch en technisch journaal nogal wat vragen gerezen, een dertigtal maar liefst, die ik aan de politie heb voorgelegd. (bevinden zich thans bij het dossier).

Naarmate het onderzoek vorderde, deskundigen hun visie gaven, rapporten werden uitgebracht etc. etc., veranderde de oorspronkelijke twijfel in zekerheid. Geen zekerheid omtrent de ónschuld van verdachte, maar zekerheid omtrent zijn betrokkenheid bij de moord die hem ten laste is gelegd.

We gaan terug in de tijd en wel naar de avond van 23 september 1999, of, beter nog, naar de ochtend van 25 september 1999, wanneer de kapster van mevr. Wittenberg om ongeveer 11.40 uur de politie belt met de mededeling, dat zij zich ongerust maakt over haar altijd zo punctuele klant, die niet op haar afspraak is verschenen.

Wanneer de politie (die blijkbaar de melding onmiddellijk ernstig neemt) om 12.00 uur arriveert, treffen zij in de woning het stoffelijk overschot aan van mevr. Wittenberg. Duidelijk is, dat zij een gewelddadige dood is gestorven. De TR komt ter plaatse en in de loop van de dag wordt een RBT geformeerd, dat zich met het verdere onderzoek zal bezighouden.

1. PLAATS DELICT.

De PD is schoon hoewel niet opvallend schoon. Op de hele benedenverdieping worden GEEN bruikbare dactysporen aangetroffen, m.u.v. de deur naar de hal, waarop sporen van het slachtoffer EN van verdachte. Verdachte verklaart dat dit mogelijk is, omdat hij de ochtend van 23 september een bezoek zou hebben gebracht aan mevr. Wittenberg. Ik kom daarop terug.

Er zijn geen sporen van braak. De achterdeur is afgesloten met slot en een extra knip en de voordeur is, zo lijkt het, gewoon in het slot getrokken.

Bekend was (men leze de verklaringen van –o.a.- de getuigen Jansen, Wieffers, Hofstede, Snelting en Kap), dat mevr. Wittenberg NOOIT een onbekende zou

binnenlaten en 's avonds al helemaal niet. Zij zou 's avonds zelfs de deur niet ópenen als er een onbekende op de stoep stond.

De conclusie is dus gerechtvaardigd, dat er een bezoeker is geweest, die een bekende was van het slachtoffer.

2. TIJDSTIP OVERLIJDEN

Het juiste tijdstip van overlijden is niet bekend en moet worden afgeleid uit de aangetroffen situatie. Daarbij is het gegeven, dat mevr. Wittenberg iemand was van vaste gewoontes, van groot belang. (Men leze in dit verband de verklaringen van de getuigen Jansen, Wieffers, Snelting en Hofstede; b.v. blz. 227 en 228 en blz. 237, waar de vorige huishoudster, mevr. Kap-Jager verklaart over het vaste dagelijkse patroon.

Bij uitlezen van het telefoontoestel met nummerherkenning hoorde bij het laatste gesprek het tijdstip 20.36 uur.

Het tijdstip van overlijden heeft dus in ieder geval gelegen na 20.36 uur. (op 23 september)

In de serre hing haar schort over een stoel. Op een tafeltje in de serre lag een notitieblokje; blijkbaar was zij bezig boodschappen op te schrijven. Er lagen ook een pen en een leesbril.

De afwas was klaar. (Die placht zij te doen voor het journaal van 20.00 uur)

De TV gids lag opengeslagen op 23 september. Op de mat in de hal (en dus niet "in de brievenbus") lag de ochtendkrant van 24 september onderop. (Daarop waren de andere dagbladen gevallen. O.a. in het rapport van het bureau Waivisz wordt de suggestie gewekt, dat er kranten ontbraken. Dat is dus niet het geval).

Zij zou NOOIT met haar schort voor naar de deur gaan. Als ze klaar was met haar werk hing ze de schort in de keuken. Nu hing die schort over een stoel in de serre.

Zij is dus blijkbaar tijdens haar werkzaamheden gestoord, heeft haar schort afgedaan en over de stoel gehangen, is naar de voordeur gelopen en heeft de bezoeker **DIE DUS EEN BEKENDE MOET ZIJN GEWEEST**, binnengelaten.

Al deze gegevens geven steun aan de veronderstelling, dat het vermoedelijke tijdstip van binnenlaten niet lang na het journaal van 20.00 uur zal zijn geweest. Immers, zij was blijkbaar -gezien de aangetroffen situatie en de daarmee samenhangende getuigenverklaringen- nog bezig met werkzaamheden (opschrijven van boodschappen) die zij gebruikelijk na het journaal van 20.00 uur deed.

In dit geval: het journaal van donderdag 23 september. Mevr. Hofstede hierover (blz 228): "Nu u mij vertelt dat er een boodschappenbriefje is gevonden is het voor mij zéker, dat ze die vrijdag (24-9) nog geen boodschappen heeft gedaan."

Maar er is meer:

Van belang is b.v., dat mevr. Wittenberg niet is verschenen op een afspraak met haar schoonheidsspecialiste op 24 september om 10.00 uur. Zie haar kalender: 10.00 uur Wilma. (Zij zou, punctueel als zij was, een afspraak die zij, om wat voor reden dan ook, niet kon nakomen, altijd afzeggen). Deze "Wilma" verklaart (blz 239): Zij (mevr. Wittenberg) kwam niet opdagen. Ik heb die vrijdag diverse keren naar de woning gebeld. Er werd echter niet opgenomen.

In het onderzoeks-journaal staat een mutatie(nr. 56, blz 23 journaal): op donderdagavond 23 september 1999 belde mevr. Wittenberg met mevr. Klaassen en gaf een bestelling van groente en fruit door, die zij vrijdag 24 september rond 13.00 uur zou komen halen. Zij kwam echter niet opdagen.

De foto's die zich in het p.v. bevinden maken duidelijk, dat het bed onbeslapen was.

Het is niet waarschijnlijk (zoals het bureau Waivisz en enkele kranten-/tijdschriftartikelen suggereren en zoals ook door de verdediging ter zitting van 8 december werd geopperd), dat de moord in de vroege ochtend van 24 september plaatsvond.

Ter zitting van 8 december wordt melding gemaakt van getuigenverklaringen, die inhouden, dat het slachtoffer wel degelijk nog gezien zou zijn ná donderdagavond. Deze verklaringen bevinden zich niet uitgewerkt in het einddossier, maar slechts in mutatie-vorm in het tactisch en technisch journaal.

Is dit nu een onfris spelletje van het OM, zoals wel in de pers werd gesuggereerd? Uiteraard niet.

Ten eerste: de verklaringen zijn niet achtergehouden, maar staan (kort weergegeven) in het journaal, dat zich bij het einddossier bevindt.

Ten tweede: er is een verschil tussen bewust achterhouden en selecteren van stukken die wel of niet in het einddossier moeten worden opgenomen.

Overigens is het mijn persoonlijke mening dat álles, ook als het onbelangrijk is (of lijkt) in een dossier thuishoort.

Ik neem de getuigenverklaringen even kort door:

Getuige Thissen: zag degene, van wie hij denkt, dat het mevr. Wittenberg is, NIET in het gezicht. Ze liep van hem weg. Hij meent haar te herkennen aan het kapsel.

Getuige Stanlein-Scheepens: bevindt zich in haar woning aan de tuinzijde en ziet op een afstand van maar liefst 17 meter enkele seconden iemand lopen die zij associeert met mevr. Wittenberg. "Zekerheid had ik toen niet en nu ook niet".

Getuige Steendam blijft erbij, dat hij haar wél heeft gezien op 24 september, maar kan geen enkele bijzonderheid geven.

Getuige Noltén: kent het slachtoffer slechts oppervlakkig. Nooit met haar gesproken. Mevr. Noltén heeft iemand “op de rug” gezien, die zij méénde te herkennen als mevr. Wittenberg vanwege het blonde haar. Maar: “het kan ook best iemand anders zijn geweest”.

Getuige Ruitenbeek meende het slachtoffer in haar blauwe Saab te hebben zien rijden, maar komt zelf al terug op deze mening, omdat hij vermoedelijk twee auto's door elkaar gehaald heeft.

(n.a.v. diens verklaring wordt nog mevr. Schalken-Schimmelpennink gehoord, degene, die eveneens in een blauwe Saab rijdt en mogelijk verwisseld is met mevr. Wittenberg)

Uitkomst van dit alles? Het vermoedelijke tijdstip van overlijden is wel degelijk te stellen op donderdag 23 september 1999 na 20.36 uur en vóór 24 september. (Overigens ontgaat mij de relevantie als verdachte niet de moordenaar is en niet die avond bij het slachtoffer “op bezoek” is geweest.....)

3. HET MOORDWAPEN / DE BLOUSE

De moord kan met recht een gewelddadige worden genoemd. Behalve de vijf steekwonden in de borst was sprake van gebroken ribben, een gebroken strottenhoofd en tongbeen en letsel aan het hoofd.

Over het aangetroffen mes heb ik in het begin van mijn requisitoir al het één en ander opgemerkt.

Dat het slachtoffer door méssteken is omgebracht is wel duidelijk, maar daar houdt de duidelijkheid ook zo'n beetje op.

Er is géén onderzoek gedaan naar de steekwonden op zich. Bovendien heeft noch in eerste aanleg, noch in hoger beroep onderzoek plaatsgevonden m.b.t. de blouse van het slachtoffer, terwijl het in feite toch voor de hand had gelegen, op een dergelijk kledingstuk, dat wellicht allerlei sporen draagt, een zo uitgebreid mogelijk onderzoek te verrichten. Het enige dat destijds aan het NFI is gevraagd is (blz 84) na te gaan waarmee de blouse doorstoken is.

Dit geldt temeer, nu men wél heeft aangegeven, dat de afdruk op de blouse overeenkomt met het lemmet van het aangetroffen mes, iets wat op het eerste gezicht nu juist níet het geval is. Het feit, dat op de blouse een wat gebogen afdruk is te zien, heeft ook alweer geleid tot allerlei speculaties over een ander mes en mogelijk ook een andere verdachte.

Het was dan ook één van de eerste zaken, waarnaar ik onderzoek wenste te zien; het zou b.v. mogelijk kunnen zijn, dat een dergelijke afdruk ontstaat door het mes met een bepaalde beweging af te vegen. (Gebleken is echter na onderzoek,

dat de structuur van de blouse een zodanige is, dat vloeistof daarop een steeds wisselend patroon maakt. (Zie het rapport van Ing. Eikelenboom dd 22 januari 2004)

In de behandeling thans, na herziening, is wél onderzoek bevolen naar de blouse en wel zo ruim mogelijk; niet alleen de relatie tussen mes en afdruk op de blouse, maar ook naar de vlekken op zich en naar de mogelijke aanwezigheid van DNA.

Overigens was noch in eerste aanleg, noch in hoger beroep DNA van verdachte is afgenomen. Er wás wel een DNA-profiel van verdachte, maar dit was afgenomen door Prof. De Knijff, zulks op verzoek van de verdediging.

Tijdens het huidige onderzoek is door de Regionale Recherche IJsselland op 3 december j.l. (met diens toestemming) DNA van verdachte afgenomen. (Zie het desbetreffende proces-verbaal).

Het onderzoek verricht op de blouse van het slachtoffer leidde ertoe, dat in de late namiddag van 5 december j.l. een rapport van het NFI werd ontvangen, waarin gemeld werd, dat op een tweetal plaatsen op de blouse van het slachtoffer z.g. "contact-DNA" was aangetroffen, waarvan het profiel overeenstemde met het DNA-profiel van verdachte.

Het beeld van verdachte Louwes als slachtoffer van een falend onderzoek begon langzaam wat te vervagen, hoewel verdediging en pers zich haastten op te merken, dat contact-DNA in fêite niets zei. (Uw Hof noemde het overigens wél "een niet te verwaarlozen aanwijzing").

Natuurlijk is contact-DNA, (dit stond ook reeds te lezen in het rapport van 5 december 2003 van het NFI) niet te vergelijken met "gewoon" DNA, zoals dat kan worden aangetoond in bloed, speeksel of sperma. Het is subtieler en het kan worden óvergedragen, b.v. door iemand stevig vast te houden of innig te omhelzen. "Enige kracht is wel degelijk nodig" zo stelde de heer Eikelenboom van het NFI al ter zitting van 8 december.

Het geven van een hand heeft echt niet altijd tot gevolg dat er DNA wordt overgedragen. Het is níet uitgesloten, maar erg waarschijnlijk is het ook niet. (~~en ik zie mevr. Wittenberg haar boekhouder nog niet knuffelen~~).

Toen ik op de zitting van 8 december j.l. melding maakte van dit rapport heb ik daarbij óók aangegeven, dat het in dit kader van belang is, aan te tonen, dat het contact-DNA niet eerder of op een andere wijze dan door het delict op de blouse van het slachtoffer terecht is gekomen.

We beschikken nu dan wel over het gewone, ouderwetse DNA in een bloedspoor, dus ik zou kunnen volstaan met te zeggen, dat dít in ieder geval níet door het geven van een hand komt, maar ik hecht eraan, aan te geven, waarom ik van mening ben, dat ook het contact-DNA delict-gerelateerd is.

Bovendien is het van belang, dat er duidelijkheid is over de manier waarop de blouse al die tijd bewaard is. Contaminatie moet worden uitgesloten. Ik zal dan ook eerst dáárop ingaan.

Aanvullend pv dd 16 december 2003 (Ruiter en Oldenhof): op 26 september 1999 is de blouse tijdens de sectie veiliggesteld. Verpakt in een papieren zak, die dichtgeplakt werd. Op 14 oktober 1999 verzonden naar het NFI. In december retour ontvangen in een dichtgeplakt kartonnen doosje. Dit doosje is NIET meer geopend en is, samen met andere stukken van overtuiging, verpakt in een grotere kartonnen doos, die vervolgens eerst in Raalte en, na verhuizing, in Deventer is opgeslagen. (najaar 2000).

Pv van bevindingen dd 12 december 2003 (Laarman): De inhoud van de (grote) kartonnen doos bestond uit (behalve andere m.n. genoemde goederen):

Een kartonnen doosje, dat dichtgeplakt was met plakband en waarop een etiket met de gegevens van het slachtoffer. In dit dichtgeplakte doosje zit een papieren zak met lichtvenster, waardoorheen een blouse zichtbaar is. De papieren zak was ~~(open en)~~ om de blouse gevouwen. Door verbalisant is de papieren zak niet geopend, maar meteen weer in het doosje verpakt.

Resumerend: de blouse heeft zich bevonden in een papieren zak die tot bij het NFI gesloten is geweest en is daarna, in een papieren zak, die weliswaar niet werd dichtgeplakt, maar om de blouse werd gevouwen, in een dichtgeplakt kartonnen doosje geretourneerd. Dit doosje is, zo blijkt, niet meer geopend geweest.

Het is dus niet mogelijk, dat b.v. kledingstukken van verdachte (die overigens pas in november 1999 in beslag zijn genomen) in aanraking zijn geweest met de blouse van het slachtoffer.

HET RAPPORT VAN 22 JANUARI 2004.

(Dit rapport moet worden gelezen in samenhang met het rapport van Dr. Kloosterman van 19 januari 2004. In dát rapport staan de bemonsteringen met nummers, de verkregen profielen, de vergelijkingen met het DNA-profiel van verdachte en de uitkomsten daarvan)

Op 22 januari 2004 ontving ik van het NFI de laatste uitgebreide rapportage. Daarin wordt o.a. ingegaan op de vraag, hoe biologische sporen i.h.a. kunnen worden overgebracht.

Tevens wordt meer in het bijzonder ingegaan op de vraag hoe i.c. biologische sporen van het mannelijk individu -lees: verdachte- (zoals aangetoond in het rapport van Dr. Kloosterman dd 19 januari 2004) op de blouse kunnen zijn terechtgekomen.

De methode, die door het NFI in deze zaak is gehanteerd, is niet de z.g. "Low Copy Number"methode (die een grote kans geeft bruikbaar DNA aan te treffen), maar de standaardmethode. Dit houdt in, dat, teneinde een bruikbaar profiel te verkrijgen uit celmateriaal, een veel groter aantal cellen moet zijn overgebracht. Men verkrijgt bij deze methode géén bruikbaar DNA-profiel als er alleen maar sprake is geweest van zakelijke contacten, zoals b.v. het geven van een hand of het met elkaar praten.

Zoals tijdens de presentatie door Ing. Eikelenboom te zien was, is op een groot aantal plaatsen op de blouse celmateriaal aangetroffen. (De foto's hiervan bevinden zich bij het rapport). Duidelijk wordt daaruit, welke bemonsteringen zijn genomen en op welke plaatsen. Voorts wordt aangegeven, of er DNA profielen verkregen zijn en zo ja, welke.

Daarbij was-vanzelfsprekend- celmateriaal van het slachtoffer en ook zijn er z.g. controlemonsters genomen in de nabijheid van de sporen met celmateriaal van het mannelijk individu.

Opvallend is, dat al het celmateriaal zich bevindt op plaatsen, die in de nabijheid zijn van hétzij de steekwonden en de ribbreuken, hétzij bij de hals/nek, alwaar strangulatiesporen.

Op de blouse van het slachtoffer is op drieërlei wijze het celmateriaal van een mannelijk individu (verdachte dus) aangetroffen: in bloed op de kraag, in vlekken, die met een crimescope zichtbaar worden én in een lichtrode substantie (vermoedelijk make-up). (Het rapport geeft tevens aan, waarom het waarschijnlijk inderdaad make-up is).

Naast de bloedvlek in de kraag bevindt zich een vlek, waarin evenééns merkers van een mannelijk individu worden aangetroffen. Ook hieruit is een DNA-profiel verkregen en ook dit profiel komt overeen met dat van verdachte.

De conclusie is, dat het celmateriaal (en daarbij hoort dus óók het bloedspoor) is overgebracht tijdens het delict. Want:

Het bloedvlekje met het volledige DNA-profiel van verdachte, moet afkomstig zijn van een wondje dat kort vóór of tijdens het contact met de blouse is ontstaan;

De locatie van de lichtrode substantie, met daarin celmateriaal van verdachte, is aangetroffen in het gebied waar het slachtoffer strangulatiesporen en ribbreuken heeft opgelopen;

Er is géén vreemd celmateriaal in de controlemonsters aangetroffen;

Het grote aantal keren, dat het DNA-profiel (van verdachte) wordt aangetroffen;
(Bij zakelijk contact, zoals het geven van een hand, komt het DNA-profiel niet op zóveel verschillende locaties op de blouse)

De afwezigheid van andere individuen in de verkregen DNA-profielen;

De z.g. "piek-oppervlakken" van de mannelijke donor die veel hoger zijn dan die van de vrouwelijke donor. Daaruit blijkt, dat er meer celmateriaal (of ~~celmateriaal van betere kwaliteit~~) is afgegeven.

Tenslotte is, in opdracht van het Hof, door Prof. Dr. De Knijff gerapporteerd n.a.v. het rapport van het NFI van 5 december. Diens bevindingen komen, kort gezegd, geheel overeen met die van Dr. Kloosterman en Ing. Eikelenboom + *1 extra profielen*.

In feite zou ik nu, met deze gegevens, een bespreking over de ochtend van 23 september achterwege kunnen laten, zeggende, dat alle DNA -en zéker het bloedspoor- op de avond van de moord door verdachte moet zijn achtergelaten. Toch zal ik voor de volledigheid ingaan op mijn stelling van 8 december, dat verdachte die ochtend van de 23e september naar alle waarschijnlijkheid níet bij het slachtoffer op bezoek is geweest. Dit is (voor zover nog nodig) ook interessant m.b.t. de aangetroffen vingerafdruk van verdachte op de deur naar de hal. Verdachte stelt ook m.b.t. deze vingerafdruk, dat deze 's ochtends op de deur is terechtgekomen, toen verdachte mevr. Wittenberg bezocht om iets over grafrechten te halen en/of te brengen. Hij was daar, aldus zijn verklaring, tussen 09.00 en 09.30 uur en het bezoek duurde maar kort; hooguit 10 minuten. Op het verhaal over de grafrechten kom ik terug. Eerst maar:

4. DE OCHTEND VAN 23 SEPTEMBER 1999.

Het was donderdag en op donderdag komt de werkster, mevrouw Hofstede. Die had aan mevr. Wittenberg bepaald geen strenge werkgeefster; men begon met een half uurtje koffie drinken in de serre. Het is dan bij 9.30 uur

De kalender vermeldt tevens (want zelfs de werkster werd genoteerd!), dat het s.o. om 9.50 uur een afspraak had bij haar huisarts. (Zij is daar, getuige de verklaring van mevr. Luijendijk en van de assistente –zie aanvullend pv - ook werkelijk geweest). Zij zou nóóit te laat komen!

Het is hooguit 5 minuten lopen (iets meer dan 100 m., zo heb ik laten uitzoeken) naar de huisarts, dus het slachtoffer is uiterlijk 09.45 vertrokken. Misschien heeft ze al iets eerder "aanstalten" gemaakt; jas aantrekken, tas pakken etc. etc.)

Op 22 oktober 1999 (blz 230 e.v) heeft mevrouw Hofstede een verklaring over die ochtend afgelegd bij de politie en ook heeft zij tot twee keer toe een verklaring afgelegd bij de R.C., n.l. op 18 januari 2000 en op 10 februari 2000. Deze verklaring is bijna woordelijk weergegeven en geeft (maar dat doet ook al de verklaring bij de politie) een duidelijk beeld van de ochtend van 23

september. Mevr. Hofstede noemt bovendien allerlei op zich volstrekt irrelevante details.

Er werd, zoals gebruikelijk, eerst koffie gedronken. Daarna pakte mevr. Hofstede haar emmers uit de garage en vervolgens ging zij, SAMEN MET MEVR. WITTENBERG, naar boven om aan het werk te beginnen. Mevrouw begon altijd (en ook nu) met de slaapkamer aan de achterzijde en mevr. Hofstede nam de badkamer onder handen (Deze ligt aan de voorzijde van de woning, boven de voordeur).

Na zeer korte tijd, zo vertelt mevr. Hofstede, zei mevr. Wittenberg dat zij weg ging, omdat zij een afspraak had bij de dokter. Mevr. Hofstede hoorde haar de woning (opnieuw: zoals gebruikelijk) via de achterdeur verlaten.

Tegen 10.30 uur, toen mevr. Hofstede bedacht, dat het tijd werd voor een tweede koffieronde, hoorde zij mevr. Wittenberg thuiskomen. Intussen was er wel, omstreeks 10.00 uur, een telefoontje geweest en daarover maakte mevr. Hofstede nog een grapje tegenover haar werkgeefster. (Dit telefoontje was overigens NIET van verdachte).

Mevr. Hofstede heeft geen bezoeker gezien noch gehoord. (Bovendien was mevr. Wittenberg boven, tót zij naar de dokter ging). De bel is tot op zolder te horen (onderzocht).

Als mevr. Hofstede aan het stofzuigen is, zo zegt zij, hoorde zij de bel níet. (blz 231). Maar ze is pas gaan stofzuigen nadat mevr. Wittenberg terug was van haar bezoek aan de huisarts.

Al die tijd heeft ze geen bel gehoord, geen bezoeker gezien. Wel heeft ze het telefoontje gehoord. Ze is dus niet doof.

We kunnen er dus gevoeglijk vanuit gaan, dat verdachte die ochtend NIET bij het slachtoffer op bezoek is geweest.

Ik wijs Uw Hof in dit verband nog op het volgende:

Het slachtoffer heeft een aantal keren een afspraak gehad met verdachte. Al die afspraken staan op haar kalender, n.l.:

Op 15 juni om 13.00 uur, eveneens te vinden in de agenda van verdachte

Op 20 juli om 10.00 uur, eveneens te vinden in de agenda van verdachte

Op 31 augustus (geen tijdstip), in agenda van verdachte: om 9.00 uur

Op 11 (moet zijn: 10; 11 =zaterdag) september om 9.00 uur, eveneens in agenda van verdachte

En dan: NIETS op de kalender, maar in de agenda van verdachte: 23 september 9.00 – 9.30 uur

Wat wonderlijk, dat uitgerekend deze afspraak niet op de kalender staat. Dit geldt temeer, omdat Louwes (blz 400) verklaart, dat hij eerder een telefonische afspraak m.b.t. dit bezoek had gemaakt. Dat zou Mevr. Wittenberg, secuur als

zij was, op haar kalender noteren. En wat wonderlijk, dat er een tijdstip in de agenda van verdachte staat, waarop mevr. Wittenberg en haar werkster altijd koffie dronken. (Verdachte wist wél, dat op donderdag de werkster kwam en hangt dus het verhaal op over de scherpe schoonmaaklucht, maar hij wist níet, dat de dames eerst 'n half uurtje aan de koffie zaten.....)(Ook weer 'n klein foutje).

Er is nog iets:

Verdachte verklaart over die ochtend ook, dat hij om 09.30 uur en 09.45 uur heeft getelefoneerd naar zijn kantoor. Dat klopt (vide de tel. lijst op blz 151). Als verdachte vóór het eerste telefoontje al op bezoek is geweest, zaten de dames nog aan de koffie. Als hij ná het tweede telefoontje naar mevr. Wittenberg is gegaan, zou hij haar niet thuis hebben getroffen.

Nadat ik ter zitting van 8 december j.l. de opmerking had gemaakt, dat aangetoond zou kunnen worden, dat verdachte die ochtend níet bij mevr. Wittenberg op bezoek was geweest, verschijnt in de Zwolsche Courant een artikel, waaruit blijkt, dat mevr. Hofstede door een journalist is benaderd en dat zij aan deze journalist heeft verteld, dat zij verdachte die ochtend wel degelijk heeft gezien. Reden om mevr. Hofstede nog maar eens door de politie te laten horen. Dat gebeurt op 17 december 2003.

Wonderlijkerwijs herinnert mevr. Hofstede zich thans (ruim vier jaar na het gebeuren) iets geheel anders dan kort na het overlijden van mevr. Wittenberg.

Het vreemde daarbij is b.v., dat zij nu vertelt, dat “de boekhouder” formulieren kwam ophalen, terwijl zij, toen tijdens het verhoor op 24 november 1999 (blz. 233 en 234) gesproken werd over “de boekhouder” (die zij een week eerder plaatst) zegt, dat mevr. Wittenberg niets heeft verteld over het doel van diens komst.

Vreemd is ook, dat zij zegt, ongeveer 'n half uurtje aan het werk te zijn geweest, toen zij de voordeur hoorde en een man zag weglopen. Wanneer is die man dan gekómen? Hoe kan het, dat zij dát niet gehoord heeft?

En mevr. Wittenberg blijkt nu opeens aan te bellen bij haar eigen huis als zij terug komt van haar bezoek aan de dokter. Had ze geen sleutel?

Buitengewoon vreemd is het ook, dat mevr. Hofstede -terwijl zij volgens haar zeggen de verdachte in de zittingzaal te Zwolle herkende- daarvan nooit melding heeft gemaakt. Niet toen de verdachte werd vrijgesproken en óók niet, toen verdachte tot twaalf jaren gevangenisstraf werd veroordeeld. Evenmin, toen er via de TV allerlei over de Deventer moordzaak bekend werd.

Ik denk, dat we de laatste verklaringen van mevr. Hofstede als ongeloofwaardig kunnen bestempelen.

Verdachte staft zijn bewering, dat hij die ochtend bij mevrouw Wittenberg op bezoek is geweest met de verklaring over schilders, die aan het werk waren. Welnu, die waren er niet alleen die ochtend, maar ook op andere dagen (zie pv blz 265). De getuige Monsma: "op 13 óf 20 september zijn de schilders met mijn huis begonnen. Ze zijn twee en een halve week daarmee bezig geweest." Aanvullend is thans ook één van de schilders gehoord. Hij verklaart dienovereenkomstig.

Verdachte kan die schilders dus best op een ander tijdstip hebben waargenomen (of zelfs die óchtend; hij was immers wél in Deventer, zo weten we uit de telefoonlijst).

En dan: de sterke schoonmaakgeur, die verdachte zou hebben geroken. Verdachte wéét, dat iedere donderdagochtend mevrouw Hofstede aanwezig is. Mevrouw Hofstede verklaart, dat zij vooral groene zeep gebruikt en een klein scheutje spiritus voor de ramen. Groene zeep heeft géén penetrante geur. 'n Scheutje spiritus in 'n emmer water is ook al niet iets wat je door het hele huis ruikt en verdachte is, zo luidt althans zijn verklaring, alleen beneden geweest, terwijl mevrouw Hofstede boven bezig was. (Zij verklaart tot in detail hoe zij gewoonlijk een "sopje" maakte en ook, wat zij die ochtend aan schoonmaakwerk deed.) Bovendien zou zij t.t.v. het vermeende bezoek nog maar net goed en wel begonnen zijn met haar werk.

Volgens verdachte zou hij die ochtend (men leze blz 398 van het p.v.) op verzoek van mevrouw Wittenberg grafrechten hebben opgehaald bij de kerk en zou hij die bij haar hebben afgegeven. Maar grafrechten worden helemaal niet bij een kerk opgehaald. (zie in dit verband de mutaties m.b.t. onderzoek dienaangaande bij De H.Hartkerk, de Broederenkerk en de Lebuinusparochie. (Overigens gaat het niet over "grafrechten", maar over kosten, die verband houden met het aanhouden van een graf. Zie verhoor notaris Kosterling).

De brief m.b.t. de "grafrechten" is op 13 september 1999 verzonden aan mevr. Wittenberg door de heer Steverink uit Raalte. Deze herkent ook zijn eigen handtekening op de brief en ook herkent hij de enveloppe. Zowel de brief als de enveloppe worden in het huis van mevr. Wittenberg aangetroffen (lade van secretaire).

In de rechter bovenhoek van de brief is het woord "kopie" is geschreven. (Dit handschrift is vergeleken met dat van het slachtoffer en met dat van Louwes. De handschriften komen niet overeen.)

Het origineel van de brief wordt aangetroffen in de koffer van Louwes, samen met alles dat te maken heeft met de afwikkeling van het testament.

Op blz 400 van het pv staat, dat Louwes verklaart, een formulier m.b.t. grafrechten te hebben ópgehaald bij mevr. Wittenberg (dus níet "afgegeven"). Dat zóu de aanwezigheid van het formulier in zijn koffer kúnnen verklaren, maar het kan evengoed zo zijn, dat hij het origineel heeft meegenomen, toen hij alle stukken m.b.t. het testament meenam. Het zegt dus op zich niets.

Het heeft er veel meer de schijn van, dat ook dít verhaal, net zoals de mededelingen over de schilders en de scherpe schoonmaaklucht ertoe moet dienen, de beweerde aanwezigheid van verdachte in het huis van mevrouw Wittenberg te ondersteunen.

In feite wordt het allemaal net iets te mooi gemaakt.

Dan is er nog de verklaring van mevr. Oosterhuis over de telefoongesprekken van verdachte die bewuste ochtend.

Verhoor 20 november 1999. (blz 349): U vraagt mij of Ernst mij donderdag 23 september in de ochtenduren heeft gebeld met een vraag over het onzuivere inkomen van Mevr. Wittenberg. Ik kan mij niet herinneren dat dit gebeurd is. Ik denk eerder, dat dit niet gebeurd is. Als hij een dergelijke vraag aan mij stelt, dan heb ik hem zeker een vijftal minuten aan de telefoon. Hij moet n.l. eerst met de secretaresse bellen en wordt dan doorverbonden en dan moet ik inloggen en dán kan ik pas gaan zoeken.

Verhoor 24 november 1999 (blz 351) Ik weet dat niet meer. Hij heeft mij gebeld met een vraag over het onzuiver inkomen van een klant. Welke klant, welk onzuiver inkomen en met welk doel weet ik absoluut niet meer.

(N.B. het telefoongesprek van Louwes met kantoor om 09.30 uur duurt blijkens de lijst 83 sec. Dan is er nog om 09.45 uur een gesprek van Louwes met kantoor, dat 919 sec. duurt.) Verklaring Louwes hierover (blz 400, 401, 415): gebeld met Ilona van kantoor met de vraag over het onzuiver inkomen.

Op 22 februari 2000 wordt mevr. Oosterhuis gehoord bij de RC. Zij heeft inmiddels contact gehad met de verdachte. Haar verklaring wordt nu opeens een andere. Hier en daar valt er overigens nauwelijks een touw aan vast te knopen. Zij verklaart, dat in het eerste verhoor over grafrechten is gesproken (dit is, blijkens het pv, níet het geval). Als zij wordt geconfronteerd met dat eerste verhoor zegt zij, dat er eigenlijk over grafrechten is gesproken in verband met het onzuiver inkomen (??Grafrechten hebben níets met inkomen te maken!). Zij zegt voorts ook al meteen geweten te hebben, dat het over mevr. Wittenberg ging, terwijl zij in beide eerdere verhoren zegt, nu juist níet te weten om wie het ging.

Ook aardig is, dat zij zelf zegt, dat Ernst graag bevestigd wil hebben dat hij “daar”(in Deventer) is geweest. En “ik wist toen niet dat hij op bezoek zou gaan bij mevr. Wittenberg. Hoe ik daar nu zo op kom? (want door de verhoorders is dit niet aangegeven) Tja, hij heeft die donderdag dat ik bij hem op bezoek was gezegd, dat hij ’s morgens bij mevr. Wittenberg was geweest. Ik denk, dat hij er belang bij had, dat ik dat zou bevestigen. Maar dat kan ik niet, want ik heb hem alleen maar aan de telefoon gehad.”

Last but not least: “Wat Ernst mij die donderdag gezegd heeft is dat ik niet goed verklaard had over het bellen en over mevr. Wittenberg”.

Het is opvallend, dat er zo langzamerhand een lijn valt te ontdekken in het wijzigen van verklaringen.

Ik noemde al de verklaringen van mevr. Oosterhuis. Niet in het voordeel van verdachte en veranderd na contact mét verdachte.

Mevr. Hofstede kan zich bij de politie (kort na het overlijden van mevr. Wittenberg) allerlei details over de ochtend van de 23e september herinneren. Zij is in haar verklaringen consistent en herhaalt deze tot twee keer toe bij de R.C. Zodra echter blijkt, dat deze verklaringen weleens cruciaal zouden kunnen zijn (het is niet eerder ter sprake gekomen dan op 8 december j.l.) wordt mevr. Hofstede benaderd en vervolgens legt zij een totaal andere verklaring af, opnieuw met details, maar wél vier jaar na het gebeuren.

De verklaring van de echtgenote van verdachte over de avond van de 23e is ook al niet in het voordeel van verdachte. Toch is ook dit een verklaring met details die iemand niet zomaar verzint. (Ik kom op deze verklaring nog terug). Verdachte neemt dan ook contact met haar op (zie de inhoud van het telefoongesprek) en maant haar, een andere verklaring af te leggen. Op zich natuurlijk onvoldoende als bewijs, maar vreemd op zijn minst.

Terug naar de ochtend van 23 september: als alles in beschouwing wordt genomen (de kalender waarop géén afspraak met verdachte, de verklaring van mevr. Hofstede en de “tijdlijn”), is er maar één conclusie mogelijk: verdachte is die ochtend níet in het huis van mevr. Wittenberg geweest en kan dus (op dát moment) noch zijn vingerafdruk, noch zijn DNA op de blouse van het slachtoffer hebben achtergelaten.

Aangezien de mogelijkheid is geopperd (en die mogelijkheid, hoewel onwaarschijnlijk, niet geheel valt uit te sluiten), dat verdachte b.v. mevr. Wittenberg de hand heeft geschud en dat zijzelf het DNA van verdachte op haar blouse heeft overgebracht, is er ook getracht na te gaan of mevr. Wittenberg de avond van de moord dezelfde kleding droeg als de ochtend van die dag.

Daarover kan eigenlijk alleen mevr. Hofstede iets verklaren en dan nog meer in het algemeen dan gedetailleerd. In ieder geval valt hieruit af te leiden, dat mevr. Wittenberg zeker níet haar werkkleding aanhield. Zij verkleedde zich wel twee of drie keer per dag en “na het schoonmaken ging zij zich altijd lekker omkleden”. Ook dit maakt het temeer onwaarschijnlijk, dat het contact-DNA die ochtend –even uitgaande van het verhaal van verdachte- op de blouse die zij die avond droeg, is terechtgekomen

Dit contact-DNA kan dus alleen maar zijn achtergelaten die avond, de avond van de moord, zoals ook staat vermeld in het meergenoemde rapport van het NFI.

Nogmaals: het DNA-profiel bevindt zich op plaatsen op de blouse, die “delict-gerelateerd” zijn te noemen; in de onmiddellijke nabijheid van de steekwonden en strangulatiesporen.

Het achterlaten van DNA op het moment van de moord geldt natuurlijk a fortiori voor het DNA dat zich bevindt in het bloedspoor in de kraag van de blouse. Hier is geen enkele twijfel meer mogelijk.

Zélf s als ve die ochtend er wél is geweest, dan doet dat er niet meer toe. (Tenzij verdachte aannemelijk kan maken, dat hij toen ook op de een of andere manier zijn bloed op de kraag v.d. blouse heeft achtergelaten).

5. HET TELEFOONGESPREEK VAN 23 SEPTEMBER OM 20.36 UUR

Zoals gezegd bleek bij het uitlezen van het telefoontoestel van het slachtoffer (overigens nadat de datum en het tijdstip waren gecorrigeerd) dat er om 20.36 uur gebeld was en dat het een gesprek betrof met de gsm van verdachte. Het gesprek duurde ongeveer 16 seconden. Verdachte verklaart, dat hij het slachtoffer belde om haar mee te delen welk bedrag zij, gezien de hoogte van haar inkomen, belastingvrij kon schenken. Dat zou zij hem die ochtend gevraagd hebben.

De ID-cell 14501, die zich in Deventer bevindt, wordt aangestraald en dit, terwijl verdachte zegt, dat hij vanuit zijn auto belde, terwijl hij in de buurt reed van 't Harde, komende vanaf Utrecht.

De route, die verdachte zegt gereden te hebben, is overigens op zich nogal ongebruikelijk en zeker niet de kortste. De kortste route van Utrecht (alwaar verdachte een cursus bezocht) naar Lelystad (zijn woonplaats) is via Hilversum-Almere en niet via Amersfoort-Harderwijk-'t Harde-Dronten.

Ook is het vreemd, dat verdachte pas die avond met mevr. Wittenberg belde over de belastingvrije schenking, terwijl hij die ochtend al het antwoord op haar vraag wist. Hij had daarover immers gebeld met mevr. Oosterhuis van zijn kantoor.

Een tijdsduur van 16 sec. om aan mevr. Wittenberg de gevraagde informatie te verstrekken lijkt ook kort. In feite: té kort om de gevraagde informatie te verstrekken (zeker wanneer in acht genomen wordt, dat mevr. Wittenberg nogal gesteld was op goede omgangsvormen); lang genoeg om te vragen of hij haar even kon bezoeken.

Opmerkelijk is voorts, dat álle getraceerde telefoongesprekken op 23 september 1999, gevoerd met de gsm van verdachte, steeds aanklikten op de gsm-mast die dan ook werkelijk aangeklikt hoorde te worden en dat dit uitgerekend op de avond van de 23e september anders was.

Ik geef toe: ook hier geldt, dat deze zaken alleen maar “vreemd” zijn en als zodanig slechts kunnen bijdragen aan de “overtuiging” dat het verhaal van verdachte niet klopt.

(Maar er is wél erg véél “vreemd”.)

Ik zal daarom nu ingaan op de verklaringen die m.b.t. het telefoongesprek door de verschillende deskundigen zijn afgelegd en op de rapporten die inmiddels zijn verschenen en die n.m.m. het bewijs leveren, dat verdachte over dit telefoongesprek en m.n. over de plaats waar het gevoerd is, niet de waarheid spreekt.

In het eind-pv bevinden zich de verklaringen van de heer Rijnders, deskundige m.b.t. telecommunicatie bij KPN (Ik verwijs overigens in dit verband ook naar het requisitoir van de officier van justitie, blz. 6 en 7, waar uitgebreid vermeld staat, op welke wijze de heer Rijnders tot zijn conclusie is gekomen).

Blz. 158/159: het is aannemelijk dat de bedoelde mobiele gsm-telefoon zich in of in de onmiddellijke omgeving van Deventer bevond.

Sterker en vooral uitgebreider is het verhoor van Rijnders bij de RC op 9 december 1999 (blz. 161 e.v.) Blz. 168: het is uiterst onwaarschijnlijk, dat de mobiele telefoon van verdachte een grotere afstand heeft overbrugd dan die, die blijkt uit het kaartje (is bijgevoegd). Verdachte heeft zich met zijn gsm bevonden in of in de onmiddellijke omgeving van Deventer. En: er is hoe dan ook ingebeld via 14501 en de inbeller heeft zich in de omgeving daarvan opgehouden.

Per koerier is op 4 dec. j.l. nog een rapport aangeboden van de heer Rijnders. De conclusie: zelfs als rekening gehouden zou worden met verhoogde radio-propagatie (waarover zo dadelijk), is het zeer onaannemelijk, dat een mobiele telefoon op genoemde datum en tijd vanuit 't Harde een verbinding met 14501 te Deventer kon opbouwen.

Rijnders heeft daartoe met een auto vol communicatie-materiaal de route gereden en heeft getracht een verbinding met 14501 op te bouwen, waarbij alle andere ID-cellen werden "tegengehouden". (Voor een particulier is dit onmogelijk). Conclusie: maximaal 12 km kon overbrugd worden gedurende 2 seconden.

In het eind-pv staat ook de conclusie van de heer R. Steens.

Door hem zijn metingen verricht, die uitgebreid in het pv staan beschreven. (blz 188 e.v.). Het resultaat? Het voeren van een telefoongesprek via een gsm over de afstand 't Harde-Deventer is niet mogelijk.

Ter zitting van 8 december j.l. heeft de heer Steens zijn visie, dat een overbrugging van ongeveer 30 km buitengewoon onwaarschijnlijk is, herhaald. Wel zou het, aldus de heer Steens, eventueel mogelijk kunnen zijn, dat bij handmatige invoer van de ID nummers een fout is gemaakt.

Iedere zondagnacht worden alle parameters van alle stations opnieuw ingevoerd. Het zou eventueel mogelijk kunnen zijn, dat een basisstation in de buurt van 't Harde abusievelijk nummer 14501 heeft gekregen.

Echter: een dergelijke fout wordt bijna onmiddellijk opgemerkt omdat in dat gebied dan continu fouten optreden. Een fout, aldus de heer Steens, zou op maandagmorgen reeds worden opgemerkt zou dan ook op de bewuste donderdag reeds lang hersteld zijn.

Tenslotte vermeldt het eind-pv het onderzoek dat is ingesteld door twee teams van het RBT. Daarbij is het werkingsgebied van de GSM-paal in kaart gebracht (blz. 180/181)

De conclusie is dezelfde: verdachte moet zich ín, dan wel nabij het werkingsgebied van 14501 hebben bevonden.

HET RAPPORT VAN DE SRD (de heren Sterrenburg en Heinen).

Het rapport van de SRD was aanvankelijk voorál gevraagd om duidelijkheid te verkrijgen omtrent de Time Advance-gegevens. Deze waren echter niet meer aanwezig. Ter zitting van 8 december j.l. is uitgelegd waaróm die gegevens indertijd niet bewaard bleven.

Voorts is aan de heren Sterrenburg en Heinen de vraag gesteld of het mogelijk is, dat een mobiele telefoon een afstand, zoals die tussen 't Harde en Deventer kan overbruggen.

De conclusie op blz. 10 van het rapport luidt, dat het heel goed mogelijk is, dat deze verbinding tot stand is gekomen en zij onderbouwen dat met een vijftal argumenten.

Deze argumenten worden echter ter zitting van 8 december door de heren Steens én Emaus en Hofstede (beiden van de politie IJsselland), alsmede door hun presentatie (waardoor het visueel wat duidelijker wordt), weerlegd. Aan de heer Heinen wordt bovendien een lijst met parameters én een dekkingskaart van basisstations overgelegd, waarna de heer Heinen opmerkt, dat hij geen afwijkende patronen heeft aangetroffen. Hij handhaaft echter zijn mening dat er sprake is geweest van radio-propagatie.

Daarover het volgende:

M.b.t. de “bijzondere atmosferische omstandigheden” in verband met radio-propagatie, verwijs ik naar het rapport van het KNMI van 23 september 2002, waarin staat, dat er op 23 september 1999 geen sprake was van abnormale propagatie.

Overigens gaat het hele verhaal over radio-propagatie niet op. Dit geldt n.l. alleen maar voor de korte golf en niet voor de frequentie van gsm-netwerken. U hebt daarover de heren Emaus en Hofstede gehoord, evenals de heer Steens. Hooguit zou iets dergelijks zich kunnen voordoen bij extreme omstandigheden: sterke zonne-explosies of b.v. ook een buitengewoon zwaar onweer. Daarvan was echter op 23 september 1999 geen sprake.

Tenslotte heb ik de politie IJsselland nog verzocht, vragen omtrent deze materie voor te leggen aan prof. Brussaard (TU te Eindhoven) en prof. Jondral (universiteit te Karlsruhe). De vragen zijn Uw Hof en de verdediging bekend en de antwoorden inmiddels ook. De rapporten zijn in opdracht van Uw Hof vervolgens nogmaals voorgelegd aan de heren Sterrenburg en Heinen.

De conclusies van prof. Jondral en prof. Brussaard zijn duidelijk:

Het is ten ene male onmogelijk dat op 23 september 1999 de gsm van verdachte de afstand 't Harde-Deventer heeft kunnen overbruggen. Prof. Brussaard is wel het meest uitgesproken en betitelt het hele verhaal over radio-propagatie als “onzinnig”. En: “het is uitgesloten dat op genoemde datum een gesprek kon worden opgebouwd, onderhouden en normaal afgesloten”.

Dit alles kan tot geen andere eind-conclusie leiden (zoals ook t.t.v. het hoger beroep in Arnhem, maar nú met de noodzakelijke onderbouwing), dan dat verdachte niet de waarheid spreekt en dat hij zich die avond omstreeks 20.36 uur wel degelijk in Deventer bevond.

6. HET ALIBI VAN VERDACHTE

Teneinde zijn bewering, dat hij die avond niet in Deventer was, te staven, geeft verdachte een lezing over zijn werkzaamheden van 23 september en m.n. ook over de avond van die dag. Verdachte verklaart, dat hij tegen 21.00 uur thuis was, nadat hij in Utrecht op een cursus zijn handtekening op de presentielijst had gezet. Thuisgekomen zou hij nog een lamp van zolder hebben gehaald en als bijzonderheid vermeldt hij, dat hij zich daarbij zodanig aan een aldaar staande home-trainer had gestoten, dat hij nog dagen last van zijn ribben had gehad.

Mevrouw Louwes wordt als getuige gehoord. Blz. 360 pv:

“Ik kan mij herinneren, dat hij die avond te 18.00 uur thuis is gekomen en dat wij samen met de kinderen warm hebben gegeten. Ik kan mij die dag nog herinneren, omdat ik Ernst vroeg een lamp van zolder te halen voor hij wegging. Nadat hij de lamp had gehaald is Ernst weggegaan. Ik weet niet, waar hij die donderdagavond naar toe is gegaan.”

Blz. 361: (over het weekend van 25/26 september) “U vraagt mij of Ernst dat weekend last van zijn ribben had. Nee, dat was niet het geval.”

Het stoten aan de home-trainer plaatst zij op een totaal ander tijdstip. Ook dochter Sabine kan het stoten aan de home-trainer niet plaatsen bij 23 september.

Verdachte verklaart dat hij op 23 september niet thuis is geweest om te eten, maar dat hij na de laatste afspraak bij een klant naar de cursus in Utrecht is gegaan. De laatste klant (blz 401) was de heer Ike te Amersfoort. Verdachte meldt, dat hij daar rond 18.30 uur was. Maar de heer Ike (blz 371) daarentegen is zeer stellig in zijn verklaring, dat verdachte daar al om ongeveer 17.00 uur was. En dat verdachte haast had. Verdachte kan dus heel wel inderdaad thuis zijn geweest (zoals zijn echtgenote verklaart en zoals ook uit haar agenda is op te maken) en daarna zijn weggegaan: eerst naar Utrecht en dan naar Deventer.

Illustratief is natuurlijk in dit verband ook het telefoongesprek, dat verdachte voert met zijn echtgenote (blz. 37, 38 en 39) om haar ervan te overtuigen, dat haar verklaring (die zijn alibi voor die avond allerminst bevestigt) niet juist is.

Ten bewijze, dat verdachte wel degelijk omstreeks 20.30 uur in de buurt van 't Harde reed, verklaart verdachte over een file aldaar. Dit zegt natuurlijk helemaal niets, nu die file op de radio is gemeld.

Verdachte geeft in zijn verklaring (verhoor 23 november 1999) nog een detail over een zich onbehoorlijk gedragende vrachtauto-chauffeur. Maar wat verdachte niet meldt (want dát is ook niet op de radio meegedeeld) is het

breedte-transport; de oorzaak van de file. Deze informatie komt ook pas later, n.l. als de medewerker van Rijkswaterstaat op 25 november 1999 over dit transport 'n verklaring aflegt.

Pas ter zitting van 8 december j.l. meldt verdachte opeens dat er destijds een breedte-transport was. Waarom dat detail niet eerder vermeld en de vrachtauto wél?

Dit alles draagt alleen maar bij aan de zekerheid, die al door het telefoongesprek bestond, dat verdachte op de avond van 23 september 1999, de avond waarop mevrouw Wittenberg werd vermoord, niet was, waar hij zegt te zijn geweest.

Behalve, dat thans een aantal feiten onomstotelijk vaststaat (natuurlijk het DNA, maar ook het telefoongesprek van 23 september om 20.36 uur en de leugenachtige verklaring van verdachte over die avond, het feit, dat de moord heeft plaatsgevonden ná 20.36 uur op 23 september, maar vóór 24 september) zijn er ook feiten aan te dragen, die zodanig vreemd zijn te noemen, dat zij het bewijs en de overtuiging, dat verdachte de dader is, ondersteunen. Ik heb er in mijn requisitoir al enkele genoemd.

Daarbij hoort ook: de vreemde gang van zaken rond het testament en rond de op te richten stichting en de handelingen van verdachte na het overlijden van mevrouw Wittenberg. M.a.w.:

7. HET MOTIEF

In juni/juli 1999 vraagt Mevr. Wittenberg aan verdachte (die vanaf 1993/1994 belastingadviseur van dhr. en mevr. Wittenberg is) een nieuw testament te willen voorbereiden (Zie in dit verband de afspraken op de kalender van het slachtoffer en in de agenda van verdachte).

Dit nieuwe testament hield in, dat het grootste deel van het vermogen na het overlijden van Mevr. Wittenberg zou worden ondergebracht in een stichting met de naam van haar overleden echtgenoot, welke stichting ten doel zou hebben de opvang en /of nazorg van psychiatrische patienten. Louwes zou voorzitter van deze stichting worden en behalve dat, werd Louwes ook executeur testamentair.

Op 13 september krijgt het nieuwe testament zijn beslag; tien dagen dus voor de moord.

Na het overlijden van mevr. Wittenberg neemt verdachte zijn werkzaamheden als executeur-testamentair op zich. Behalve dat alles rondom de uitvaart moet worden geregeld, moet ook de boedel worden beredderd en natuurlijk moet de Stichting zijn beslag krijgen.

Op 14 oktober, dus bijna een maand na het overlijden van mevr. Wittenberg, meldt verdachte zich bij de SNS-bank te Lelystad, teneinde een rekening te openen o.n.v. de Dr. Wittenberg Stichting. Mevr. Haouli, medewerkster bij de bank, verklaart hierover. Verdachte zou hebben aangegeven, dat het om grote bedragen ging en dat hij al contact had gehad met de afdelingen beleggingen. Dat vond mevr. Haouli wel vreemd.

Omdat er alleen een rekening o.n.v. de Stichting geopend kan worden als die Stichting bij de KvK is ingeschreven, wordt een rekening geopend o.n.v.

Louwes zelf, weliswaar met de vermelding "beheer-rekening", maar dat zegt op zich natuurlijk helemaal niets. Het geld wordt in twee "partijen" op die rekening gestort.

Ondanks de mededeling van de bank wordt vervolgens absoluut geen haast gemaakt met het alsnog inschrijven van de Stichting bij de KvK, want op 25 oktober vraagt verdachte aan de Zwolsche Algemeene de waarde van een levensverzekering (f. 400.000,-) te storten op deze "beheer-rekening". De Zwolsche weigert dat en stelt de werkgever van verdachte op de hoogte van diens handelwijze.

In het dossier is opgenomen de verklaring van 8 november 1999 van de heer Bekendam, adjunct-directeur bij de Zwolsche Algemeene (blz 269 en 270). De heer Bekendam noemt de handelwijze van verdachte "hoogst ongebruikelijk". EN: "het enige dat hem interesseerde was, of het geld van de levensverzekering op een rentedragende rekening stond. Het lijkt mij –aldus Bekendam– wel zo ongeveer het laatste, waar je je als executeur-testamentair druk over maakt."

Ook hierna volgt géén inschrijving bij de KvK. Pas in de week van 19 november (zie verklaring Balk, pv blz 322) is door de secretaresse een rekening geopend t.n.v. de Stichting. (Verdachte werd op 19 november aangehouden)

Het is natuurlijk vreemd, dat een fiscaal jurist niet zou weten, dat een stichting moet worden ingeschreven bij de KvK. Het is ook vreemd, dat Louwes geen "deskundigen" vraagt om zitting te nemen in het stichtingsbestuur, maar dat hij daartoe zijn collega Balk benadert, die al evenmin iets van stichtingen afweet, en een administratieve medewerkster waarvoor hetzelfde geldt.

Zeker als je, zoals verdachte stelt, zelf weinig weet van stichtingen en het beheer daarvan, zou het meer voor de hand hebben gelegen, iemand te benaderen die wél op de hoogte is. Een oprichtingsvergadering wordt al evenmin gehouden, noch worden er notulen gemaakt. Ja, "fake".

Aan de andere kant kun je je afvragen, of iemand, die het heeft voorzien op het geld van Mevr. Wittenberg en die er net goed en wel in geslaagd is, tot

executeur-testamentair te worden benoemd én tot voorzitter van de stichting waar al het geld naartoe gaat, zo onhandig zou opereren.

Maar de kans dat iemand argwaan zou krijgen was niet of nauwelijks aanwezig. De verdenking zou veel eerder gaan in de richting van degenen, die éérst als begunstigden in het testament genoemd werden en in het herziene testament achter het net visten. Het politie-onderzoek heeft zich dan ook in eerste instantie wel degelijk dáárop gericht; wellicht niet in het minst, omdat Louwes een buitengewoon onaangenaam verhaal opdiste over de in het testament genoemde familie.

Ook hier verwijst ik naar de verklaring van Bekendam van de Zwolsche Algemeene: Bekendam acht de mogelijkheid aanwezig -gezien het verloop van de wijzigingen in het testament-, dat één der begunstigden mogelijk de hand heeft gehad in het onnatuurlijk overlijden van mevr. Wittenberg. Verdachte bevestigt dit en bevestigt ook, dat dit mogelijk de fam Ter Velde kan zijn.

Ook is er nog een telefoongesprek (blz 33 pv) van verdachte met zijn chef van de VVAA. Het gesprek gaat o.a. over de moord en wie dit mogelijk gedaan zou kunnen hebben. Louwes: "Als je de stukken goed lees^t, dan kun je die naam er wel uit halen. Kijk maar eens goed naar de heer Ter Velde".

(N.B. Door Ter Velde is op de bewuste donderdag nog gebeld met mevr. Wittenberg; er werd een afspraak gemaakt om zondag op bezoek te komen.)

De argwaan m.b.t. het handelen van Louwes is pas ontstaan ná de verdenking, dat verdachte betrokken was bij de moord. Pas toen is het als "vreemd" en dus als "verdacht" opgemerkt.

Waar de gang van zaken rond de Stichting en, meer in het algemeen, rond het testament in de richting zou kunnen leiden van andere verdachten, geldt dat ook nog voor iets anders: de fles wijn op het tafeltje. Ik denk, dat het helemaal niet zo gek is te veronderstellen, dat getracht is (evenals bij het testament) een dwaalspoor uit te zetten. Louwes zelf drinkt niet, ook geen wijn.

Op het tafeltje stond, behalve een vol glas jus d'orange, een volle, doch ontkurkte fles wijn.

De getuige Wieffer (blz 219 en 220): een fles wijn werd pas ontkurkt, als het bezoek er wás. De fles werd altijd op de schouw geplaatst om te chambereren. De getuige Snelting (blz 254): als ze alleen was, dronk ze geen wijn. Dat vond ze zonde. Als de fles, die op de foto te zien is, wijn is, dan zou die daar staan omdat er een verschrikkelijk goede bekende op bezoek zou komen. De fles zou ze dan op de schoorsteenmantel zetten om te chambereren. Het openen van de fles liet ze echter meestal aan het bezoek over. (verklaring getuige De Jonge).

Ook de getuige Hofstede verklaart, dat een fles wijn altijd op de schoorsteenmantel werd geplaatst om te chambreren. (dus niet op het tafeltje.)

Als we ervan uitgaan, dat het slachtoffer een bezoeker verwachtte, die ze belangrijk of aardig genoeg vond om een fles wijn klaar te zetten, dan is het vreemd dat:

Die fles niet staat waar hij dan hoort te staan, n.l. op de schoorsteenmantel;

De fles al ontkurkt is;

Die bezoeker niet op haar kalender staat vermeld.

Het is niet aannemelijk, dat het slachtoffer, een dusdanig goede kennis voor de deur ziend, hem binnenlatend, vervolgens alsnog een fles wijn heeft gepakt. Zij zou eerder wat verontwaardigd zijn, dat zij niet op een dergelijk bezoek was voorbereid. (Ze zette –getuige Wieffer, Snelting en Hofstede- de wijn immers reeds enige tijd van tevoren klaar als er een bezoeker werd verwacht).

Misschien is de fles wijn wel op het tafeltje geplaatst omdat de moordenaar ons wil doen geloven, dat er een bezoeker is geweest, een goede bekende, die wijn dronk.

Daarbij zijn dan een paar kleine fouten gemaakt. De plaats van de fles, het ontkurken ervan en het voorbijgaan aan de vaste gewoonte van het slachtoffer alle bezoek te noteren op haar kalender.

Mevrouw de Voorzitter, leden van het Hof,

Ik heb thans een groot aantal feiten aan U voorgelegd. Ik heb dat gedaan ondanks het feit, dat er thans dusdanig technisch bewijs is, dat we a.h.w. niet eens meer om de schuld van verdachte heen kunnen. Met het bespreken van het gehele dossier en alle (nieuwe) onderzoekshandelingen heb ik duidelijk willen maken, dat ik, na de aanvankelijke twijfel, reeds lopende het onderzoek steeds meer overtuigd raakte van de betrokkenheid van verdachte, maar ook heb ik het gehele dossier besproken teneinde -zoals ik in het begin reeds aangaf- onduidelijkheden weg te nemen.

De bewijsmiddelen:

- het sectierapport m.b.t. de doodsoorzaak
- het contact-DNA op meerdere plaatsen op de blouse overeenkomend met het DNA-profiel van verdachte
- het DNA in het bloedspoor in de kraag van de blouse, overeenkomend met het DNA-profiel van verdachte

- het telefoongesprek op de avond van 23 september 1999 en de leugenachtige verklaring van verdachte hieromtrent

Voor de overtuiging, dat verdachte ook de dader is kunnen genoemd worden:

- De vreemde gang van zaken rond het testament en de Stichting
- De verklaringen van verdachte m.b.t. de ochtend van de 23^e afgezet tegen de verklaringen van de huishoudster en de kalender van het slachtoffer
- Het feit, dat verdachte zowel mevr. Oosterhuis als ook zijn echtgenote benadert, teneinde hen te bewegen een andere verklaring af te leggen over resp. de ochtend en de avond van 23 september.

Dit alles levert het wettig en overtuigend bewijs, dat verdachte degene is geweest, die op 23 september 1999 mevrouw Wittenberg van het leven heeft beroofd.

Opzettelijk en met voorbedachten rade. Moord dus. En bijna perfect.

Het betogen, dat moord een ernstig delict is, is wat gratuit. Maar toch: hier is een zestigjarige vrouw vermoord, die net weer wat opkrabbelde uit het dal, waarin zij zich na de dood van haar echtgenoot bevond. Die weer wat vreugde in het leven begon te krijgen en die vermoedelijk nog een groot aantal goede jaren voor de boeg had. Het vertrouwen, dat verdachte bij haar heeft weten te wekken, is haar duur te staan gekomen.

De koelbloedigheid waarmee dit feit gepleegd is, grenst aan het ongelooflijke. Méér nog geldt dat voor de houding van verdachte ná het plegen van het feit en vooral na de veroordeling in hoger beroep. Verdachte is er in geslaagd, bijna iedereen van zijn onschuld te overtuigen, zéker nadat de Hoge Raad herziening had bevolen. Met grote regelmaat verscheen verdachte in kranten, tijdschriften en televisie-programma's om te betogen, hoezeer hij het slachtoffer was van politie en justitie.

Menig acteur kan overigens een puntje zuigen aan het acteertalent van deze verdachte. Mij staat vooral de scene voor de geest, waar verdachte hoort, dat de Hoge Raad heeft besloten tot herziening. Het werd nog eens herhaald in netwerk op 8 december j.l. De camera zoomt in op verdachte en diens van ontroering trillende onderkin. 'n Ware acteerprestatie.

Dit geeft overigens n.m.m. ook aan, dat verdachte geen enkel invoelend vermogen heeft en geen enkele consideratie met het slachtoffer en de nabestaanden. Dat reken ik hem zwaar aan.

Overigens wil ik opmerken -zoals ook de officier van justitie destijds- dat in feite ook de echtgenote van verdachte en zijn twee kinderen als "slachtoffer" beschouwd kunnen worden.

In eerste aanleg is door de Officier van justitie vijftien jaar gevangenisstraf geëist, een eis, die door de advocaat-generaal te Arnhem is herhaald.

Ik vorder dat Uw Hof bewezen zal verklaren dat verdachte Louwes op 23 september 1999 te Deventer opzettelijk, na kalm beraad en rustig overleg, Mevrouw Wittenberg-Willems van het leven heeft beroofd, door haar keel dicht te drukken of dicht te houden en door haar meermalen met een mes in de borst te steken.

Als straf vorder ik een gevangenisstraf voor de duur van vijftien jaren, met aftrek van de tijd, dat verdachte reeds van zijn vrijheid beroofd is geweest.

Ter zitting van 8 december heb ik de gevangenneming gevorderd. Het zal geen verbazing wekken, dat ik ook nu de gevangenneming vorder. Ik kan mij voorstellen, dat U deze beslissing niet nu neemt. In dat geval vraag ik Uw Hof zich daar bij eindarrest over uit te spreken.

's-Hertogenbosch,

Mr. J.M.G. Brughuis,
Advocaat-generaal.

26 januari 2004